

RĂSĂRITUL NOSTRU

Surdo-pedagogic din țară

Redacția și Ad-strația: Calea 13 Septembrie Nr. 8 Bucure

DIRECTO

D. ... a T... inspectat
prima de fete ... mute din Capitală

Cursuri pentru pregătirea corpului didactic
necesar școlilor de surdo-muți

Sâmbătă 22 Octombrie a. c.,
d. ministru D. V. J. a inspectat
institutul de fete surdo-mute
din calea Moșilor nr. 36, de sub
direcția d-nei profesoare Se-
vastița Popescu.

D. ministru J. vizitând a-
ceastă școală, a cărui prag îl
calcă pentru prima oară din
lunga sa carieră de profesor,
conducător și mai ales ca mi-
nistru de înaltă înțelegere asu-
pra învățământului dela noi, a
rămas foarte impresionat de
cele ce a constatat personal.
Curățenia localului a fost la
înălțime.

S'a constatat numai insufi-
ciența localului care nu poate
corespunde nevoilor mereu
crescânde a unei oști de surdo-
mute; deasemenea a rămas
foarte impresionat de lecți-
unile speciale predate în fața
d-sale de d-na directoare și ce-
lelalte profesoare.

A vizitat în afară de cele-
lalte clase, dormitorul și ate-
lierul de covoare, unde și-a ex-
primat întreaga admirație de
lucrările făcute de mâinile ele-
velor surdo-mute.

Suntem informați că d. mi-
nistru a plecat din această in-
stituție cu impresia cea mai
frumoasă că se muncește fru-
mos la această instituție, că a
promis tot sprijinul d-sale ca
această școală să poate fi la
înălțimea chemării ce trebuie
să corespundă unei instituții
superioare.

Constatăm că nu se putea re-
leva mai bine meritul acestei
școale despre care am mai po-
menit cândva în coloanele zia-
rului „Universul” și acest me-
rit nu poate veni decât dela o
directoare care singură întru-
nește toate calitățile unei ade-
vărte profesioare de specia-

litate, produs a institutului na-
țional de surdo-muți din capi-
tala Franței, căreia îi este ab-
solventă diplomată și după cât

știm decorată cu palmele aca-
demice univertitare franceze.

V. DIMITRIU-LEORDA

O vizită la sediul Soc. de surdo-muți

D. Wassermann, președintele
soc. de surdo-muți din Cracovia
a vizitat sediul soc. noastre de
surdo-muți din str. Maior Ene
nr. 2, asistând și la ședința adu-
nării generale de Duminică 23
Octombrie a.c.

D-sa ne-a vizitat cu d-na, so-

ția d-sale, o româncă surdo-
mută dela Cernăuți.

Este a doua vizită străină care
ne onorează, prima vizită a fost
în August d-lui Liban, președin-
tele soc. de surdo-muți din Var-
șovia.

Echipa de surdo-muți a României a învins pe cea a Bulgariei cu 4-2

Joi 6 Oct. a. c. după amiază s'a
desfășurat pe arena Venus întâl-
nirea dintre echipa surdo-muților
din Capitală care a jucat sub ti-
tulatura de România și cea a Bul-
gariei.

Timpul care amenința să se
strice dintr'un moment în altul,
a făcut ca asistența să fie relativ
redușă.

Partida a fost destul de plă-
cută și a interesat mai ales prin
modul original cum a condus-o
arbitrul Doja. Acesta a uzat
foarte puțin de fluier, însă spre
a atrage atențiunea arbitrilor de
tuse (șase la număr) care sem-
nalau cu stegulețe greșelile co-
mise.

Jucătorii însă se opreau singuri
de cele mai multe ori când comi-
teau vre-o infracțiune. După cum
era și normal pe teren a domnit
cea mai deplină liniște.

Partida a început în nota de
dominare a bucureștenilor, care
au înscris chiar în minutul doi
prin Păiș. Bulgarii se reculeg și
încep să joace din ce în ce mai
legat. Acțiunile în special pe ar-
pa stângă sunt foarte periculoa-

se. În minutul 20, la o centrare
bună Barisoff egalează situația.
Jocul se menține egal până în
minutul 30, când Berlea aduce
avantajul echipei române. Până
la pauză nici una din echipe nu
reușește să modifice rezultatul.
În reprza douabucureștenii mai
înscriu două puncte prin Gheor-
ghiare și Vidovici, iar bulgarii
reduc handicapul prin Antoff.

Deși până la sfârșit românii
domină, numai pot înscrie pier-
zând câteva ocazii clare.

Jucătorii celor două echipe deși
nu posedă calități tehnice avan-
sate, practică un foot-ball bazat
pe forță.

Echipele s'au aliniat în urmă-
toarele formații:

BULGARIA: Panceff, Coteff,
Ilieff I, Nicolaff, Antoff, Barisoff,
Vasilioff II, Marculeff, Sosioff.

ROMANIA: Palfalny, Alexan-
drescu, Matei, Carol, Fotea, Pop,
Vidovici, Păiș, Gheorghiaide, Ber-
lea, Franzen.

ne care îl dete unui lackeu și aștep-
tând o clipă veni o altă persoană
care plină de respect spuse ceva
D-nei. Dânsa îmi făcu semn că ne
primesc Regina, și deodată mă a-
pucă emoția.

Repede, deci, îmi compusei în
gând, ceea ce aveam să spun Suve-
ranei, și mă pregăteam să străbat
un șir lung de camere, însă la câțiva
pași de cabinetul D-nei Lahovary
se deschise o ușă și același lackeu
ne conduse străbătând o sală mare,
care semăna adoma cu acele palate
cu totul de aur în care locuiau zâne.
Zării, într'o nișcă ce era mobilată
foarte simplu, numai cu o masă și
un fotoliu, pe Regina noastră ce era
ocupată cu croșetarea unui mic ob-
iect verde. Părea atât de adâncită
în ocupația Sa, că nu băgă de sea-
mă venirea noastră nici atunci când
eu mă închinai în fața Ei cu obiș-
nuitul „Să trăiți Majestate!” D-na
Lahovary părea cam jenată când
deodată, fără să mă privească și
zâmbind, Regina îmi întinse mâna
și mă întrebă ce-mi fac copiii. Mi-
rată de întrebare, îi răspunsei, că
sunt sănătoși și i-am lăsat în paza

servitoarei, ca să pot veni la Ma-
jestatea Sa, să o rog să ne sprijine
acțiunea, onorând cu Inalta Sa pre-
zență Expoziția de artă a surdo-
muților, care avea să aibă loc la 23
Maiu. Suerana îmi răspunse că la
această dată și-a fixat plecarea la
Viena la cei 4 nepoți de cari e mult
dor, însă va aranja Ea ca totul să
fie bine cu Societatea noastră, și-mi
ură multă sănătate mie și copiilor
spunându-mi că pe lângă grija lor
am timp să mă ocup cu opere cari-
tabile.

Felul după cum îmi vorbi Regina
era al unei Profesoare de surdo-
muți, căci putui să-i citesc perfect
cuvintele după buze. Așa mai fi stat
mult la Regina, dacă D-na Lahovary
n'ar fi făcut o mișcare și Regina
imi întinse mâna, ceea ce însemna
că audiența s'a sfârșit. Multe Doam-
ne din toate straturile societății am
întâlnit în viața mea, dar nici una
nu mi-a fost așa de simpatică, ca
Regina, căci în măreția Ei era atât
de simplă și atrăgătoare că pe dată
îți câștiga inima. Eram atât de fe-
ricită că-mi venea să îmbrățışez pe
Doamna Lahovary și eșii din Palat

transfigurată, că nici nu băgai de
seamă ploconeliile atâtor lătrași,
nici garda, și abia la poartă mă
desmeticii. Mă dusei la Societate de
făcu-i raportul cuvenit și chiar a
3-a zi ne veni prin poștă un dar în
bani, pe cari Majestatea Sa ni-l tri-
mise ca primă încurajatoare pentru
fondul „Casei lăcuților”.

Veni și ziua inaugurării Expozi-
ției și totdeodată plecarea Reginei
la Viena. Cu toată plecarea, pe noi
nu ne-a uitat și în plin vernisajul
Expoziției, fiind de față un nume-
ros public, școli și ziaristi, vedem că
se oprește în fața sediului nostru o
mașină cu emblema Casei Regale,
din care coborî marea Doamnă de
onoare Simona Lahovary, trimisă
de Majestatea Sa să ne ono eze Ex-
poziția cu prezența sa. Ne-a spus
multe cuvinte frumoase de ceea ce
a văzut, care să ne fie un imbold
de muncă în viitor, cuvinte ce nu
puteau fi auzite de bietele noastre
urechi pentru a da răspunsul cu-
venit. Dar norocul nostru a fost că
mult onorata Maică Smara era prin-

(Continuare în pag. II-a)

Amintiri despre Regina Maria

Era prin anul 1936 când îmi fu
dat pentru prima dată să fiu pre-
zentată la M. S. Regina Maria.

În anul 1936 soțul meu simțind
imperioasă necesitate de-a ridica
un câmin al Surdo-muților, „O casă
a tăcerii”, și ca prim obiect al pro-
pagandei organiză cu mult gust o
expoziție de artă, sculptură, pictu-
ră, covoare, ș. a., lucrări numai de
ale surdo-muților. Odată expoziția
pusă la punct ne trebuia un patro-
naj, și cine altul putea să ne facă
această favoare decât președinta
noastră onorifică, care era Regina
Maria.

Astfel porni într'o Luni diminea-
ța, fără nici o formalitate preala-
bilă, deodreptul la Palatul Regal
dela Cotroceni. Aci am așteptat
timpul cuvenit pentru a fi anun-
țată Majestății Sale, șifui condusă
imediat, dar nu la M. S. Regina Ma-
ria, ci la marea Doamnă de Onoare
Lahovary, care plină de grație mă

invită lângă ea și ca și cum ne-am
fi cunoscut de multă vreme, intră
în detalii asupra vieții mele, căci
nu-i venea să creadă că așa fi com-
plex tîpsită de auz, deoarece ne
înțelegeam normal.

Apoi revenind la scopul vizitei
mele de a fi primită de M. Sa, care,
ca președintă de onoare, să fie de
față la inaugurarea Expoziției no-
astre. D-na Lahovary îmi spuse că
nu pot merge la M. S. Regina Ma-
ria, deoarece trebuie o formalitate
de îndeplinit ce necesită câteva zile
până să fiu primită. Eu atunci in-
sistai pe lângă dânsa, spunându-i
că stau departe și am 4 copii mici,
ce nu pot fi lăsați în paza servi-
toarei, că eu nu sunt ca celelalte
D-ne membre ale diferitelor socie-
tăți de binefacere, cari dîspun de
timp liber pentru acțiunile lor, și
mi-ar părea foarte rău să plec fără
să vorbesc Reginei.

D-na Lahovary scrisse un bilețel

Cursuri pentru pregătirea corpului didactic necesar școlilor de surdo-muți

(Urmare din pag. 1-a)

bă de desen executată pe tablă și pe hârtie.

Notele obținute la fiecare probă să nu fie mai mici de 6, iar media generală cel puțin 7.

Candidații reușiți la examenul de capacitate, pot fi numiți învățători specialiști titulari la școlile de copii fără auz, în ordinea clasificării.

Ei primesc salariul gradului ce au și gradațiile sporite cu 50% și au dreptul la înaintare în gr. II și I, ca și ceilalți învățători dela școlile primare.

La examenul de gr. II ei sunt supuși aceluiași probe ca și ceilalți învățători, cu deosebirea că la oral vor fi examinați și din specialitate de către un membru delegat ad-hoc în comisie. Probele practice le vor da cu elevii fără auz.

Învățătorii specialiști, înscriși la examenul de gr. II, la diferite centre de examinare, vor fi concentrați să dea acest examen la o comisie examinatoare, într'un centru unde funcționează școli de surdo-muți.

Inspecțiile speciale ale acestor învățători se vor face de inspectorul școlilor de anormali, iar celor ce candidează la gr. I, de

inspectorul general însoțit de inspectorul de specialitate (anormali).

Cursurile teoretice pentru învățătorii ce se specializează pentru învățământul copiilor fără auz, se vor face la școala normală a societății (băeți) din București.

Lecțiile practice și cele de probă se pot ține și la școala de fete surdo-mute din București, care va pune la dispoziție clasele, iar învățătoarele acestei școli sunt ținute să dea toate lămuririle și concursul necesar.

Profesorii, care țin cursuri de specializare, sunt aleși și însărcinați de ministerul educației naționale și plătiți cu ora servită efectiv.

Maxime și cugetări

Câteodată tăcerea exprimă mai mult decât toate discursurile.

Montesquieu

Ce nu știi Surdo-muții

CA s'a inventat un aparat-Americanilor aparține această invenție — cu care surdo-muții pot să audă emisiunea dela radio. Acest aparat se așază pe feasta craniului, unde se adună și înregistrează sunetele în scoarța cerebrală ce vin din afară. Aparatul are proprietatea de a transmite sunetele ce vin dela Radio. Acest aparat se așază pe feasta craniului, unde se adună și înregistrează sunetele în scoarța cerebrală ce vin din afară. Aparatul are proprietatea de a transmite sunetele ce vin dela radio.

Cu ajutorul lui surdo-muții vor putea să beneficieze și ei de fericierea ce o dă omului muzica prin ascultare.

SURDO-MUȚII sunt accesibili meseriei de aviator. În această ocupațiune nu e nevoie să vorbești nici să ascuți. Îți trebuie numai vedere și concentrare. Ceeace surdo-muții au pe acestea din belșug.

Pentru învățarea școlii de pilotaj există în București școala de aviație „Mircea Cantacuzino” str. Alex. Lahovary nr. 9, sect. III. Cursurile încep la 15 Oct. și se primesc candidații între 18—24 ani, având șase clase secundare. Mai există una și la Craiova.

Ce-ar fi dacă surdo-muții români ar da ei tonul și ar face reclama în lume ca prim-aviatori surdo-muți?

PRIMA gazetă a surdo-muților

din România a fost „Răsăritul Nostru” care a apărut întâia dată în 1932. Prima gazetă românească a fost „Curierul Românesc” care a apărut în 1382. Exact o sută de ani între aceste două ziare. Nu este așa că cultura românească a promovat repede, când privim la această mică distanță?

DUPĂ observația dela o lunetă s'a constatat următoarele: mai toți bărbații privesc cu ochiul drept, pe când femeile se uită prin ochean cu ochiul stâng. Surdo-muții se uită prin lunetă la fel cu bărbații și femeile.

Ce au de zis fiziologii asupra acestei stări de anomalie?

SĂPUNUL acest lucru atât de necesar tuturor deopotrivă s'a inventat întâi la Roma cam pe la anul 800. La anul 900 s'a creat prima industrie a săpunului la Marsilia. Spunem aceasta fiindcă sunt și dintre surdo-muți tot atât de mulți nespălați.

FERICIREA ce aduce surdo-muților aparatul inventat în America este aceea de a gusta în viitor și ei dulceața melodiilor cântate.

De acum înainte trebuie să știe și ce este aceea muzică. Cel care a inventat întâi notele muzicale a fost Qui de Arezzo, în anul 1025, iar primele partituri, muzicale au fost publicate abea în 1473.

APROPOS la muzică. Cel mai mare muzician al lumii a fost Mozart (1756—1791). Dela vârsta de 7 ani acesta intrase în admirația tuturor. Surdo-muți să știe că muzicanții au caracterele cele mai blânde și mai melodioase.

Mozart a trăit copilăria în societatea arhiducei Austriei care mai târziu a fost fericita Maria Antoinette. Ea era tot atât de blândă și de mlădioasă ca și Mozart.

Destinul a făcut ca atunci când Mozart să ajungă regele compozitorilor, iubit și aclamat de toată lumea, Maria Antoinette să moară pe eșafod, omorâtă de revoluționari.

INSTRUMENTUL cu care se

poate cânta mai frumos și da melodii mai complete este pianul Surdo-muții în viitor vor avea instrumentet luxos complicat și asculte și melodiile ce scoate pe clapele lui. Acel care a învățat pianul a fost Schröder în anul 1717.

VEDEREA este un organ la om ca și auzul. După cum mulți vedem surdo-muții vedem și orbii. Dar nu sunt surdo-muți și orbii numai cei proprii ziși. Mulți dintre așa ziși normali pot să aibă auzul slab sau vederea slabă.

Pentru surzi abea acum s'isbitut și se găsi mijlocul prin care să se facă să auză sunetele din afară.

Nu același lucru s'a întâmplat cu cei ce au vederea slabă.

E bine să știe surdo-muții că ochelarii au fost inventați de Florentinul Talvino în anul 1285.

DACĂ nu aud muzica toată lumea crede că surdo-muții sunt inaccesibili a ști să danseze. Nu tot așa cred însă domnișoarele care au avut ocazia să danseze cu un surdo-muț. Este mult până ce prinde ritmul mișcării ca pe urmă surdo-muțul să danseze mai cu artă și mai ușor decât orice normal. Nu odată s'a văzut ca domnișoarele să prefere la dans surdo-muți înaintea normalilor, fiindcă acestea le făcea plăcere mai mare dansau mai elegant și mai ușor.

Un inconvenient prezintă însă dansul pentru acești oameni. Ei continuă să danseze și după încetarea de a mai cânta muzica dacă n'a văzut.

Am amintit de dans să întreb: ce au de zis surdo-muții despre noul dans care s'a răspândit în toată lumea și a început să se introducă și la noi?

Oare vor putea executa și ei această caraghioasă maimuțareală?

Nu snut mai frumoase jocurile noastre românești moștenite din strămoși?

A APĂRUT CARTEA :

Infrângerea destinului

SCULPTORUL V. D.-LEORDA

INFRÂNGEREA DESTINULUI

(ROMANUL UNUI SURDO-MUT)

BUCUREȘTI

1938

„Infrângerea destinului”, (romanul unui surdo-muț).

Acest roman prezintă caracteristica unică prin aceea că subiectul este luat din viața surdo-muților. Este întâia dată când nu numai la noi în țară, ci în lumea întreagă apare o asemenea carte cu subiect luat din viața celor făcuți.

Dar ceeace face demn de relevat mai prezintă și aceea că „ROMANUL UNUI SURDO-MUT” este scris de însuși un surdo-muț, de sculptorul V. D.-LEORDA, cunoscut de toată lumea, care are un vădit talent de artist.

Cititorii acestui roman vor avea ocazia să se transporte în lumea tăcuților și să petreacă clipe ce n'au avut ocazia să le întâlnească în viața lor.

Pe lângă plăcerea ce produc citirea acestui roman „Infrângerea destinului” va servi și de exemplu tuturor, dovedind că prin voință „Voește și vei putea” omul poate obține orice dorește dela viață și ce-i lipsește.

Educația morală, religioasă, munca productivă pe care azi se pune mare preț și în special „Familia”, această celulă ce nu mai prezintă durabilitatea de altă dată, se relevă și fac ca romanul să aducă prețioase foloase în educația tineretului.

Exemplarul 80 lei.

neze calea sufletului bun al celei ce a fost Doamna Simona Lahovary.

De atunci, mânăta de nevoile Societății, mai mersei la Cotroceni, dar mă primi o altă Doamnă, amabilă dar foarte protocolară, și în zadar era truda mea căci nu făceam nimic. Văzând cum stau lucrurile am renunțat să mă mai duc la Palat, până când într'o zi primii invitația oficială de a mă prezenta în audiență la Majestatea Sa Regina Maria peste 2 zile. La timpul fixat mă dusei împreună cu alte două persoane, delegate ale Societății de surdo-muți, și prezenta-i Suveranei planurile construcției „Casei tăcerii”. Aceasta mă bucură f. mult, atât prin faptul că activitatea noastră o interesează pe Suverană, cât și revederea cu scumva noastră Regină.

În timpul cât am așteptat, ca să pot fi primită în audiență, am putut contempla aranjamentul unui Cămin Regesc. Ici o nisă, dincolo alta, minunate jocuri de refugiu și de visare. Ceeace mă impresiunase mai mult erau tablourile. Picturi și aquarele având subiecte melancolice. Unul reprezentând un convoiu

mortuar pe bărci îndreptându-se pe o insulă intitulată „Die Insel der Toten”, alta „Der Saug in den eimgen Schlaf”, reprezintă o fată frumoasă într'un răz și zâmbea și adormise pe vecie, ascultând o muzică nevăzută, cântată din harpă de 2 ingerași, și atâtea altele, apoi veneau statuetele printre cari o minunată operă de artă sculptată în mormură înaltă de vreo 15 cm. reprezintă moartea, încercuind cu coasa-i un minunat trup de femeie. Oare Regina a voit să aibă în Căminul Ei drag, un fel de „Memento Mori”, unde l-ar fi plăcut să se retragă după atâtea recepții ce o oboseau poate. Fiind cuprinsă de o topeală sufletească uitai unde mă aflui, până când o persoană care mă însoțea speriată de dispariția mea, mă descoperi aici și mă aduse la realitate, căci venise d. Colonel Ojifer de Ordonanță să se întreție cu noi și să ne prepare cum să ne prezentăm la Majestatea Sa. Soțul meu și cu mine fiind surdo-muți, d. Colonel o luă pe a treia persoană din delegație, d-ra Architect Ileana Ionescu Dobrogeanu, care vorbea și discută cu dânsa situația pe-

nilibă că noi ca surdo-muți n'o să putem corbi cu Suverana fără interpret. D-ra Architect se înțelegea cu noi numai prin scris și era și dânsa îngrijorată. La cuvintele lor eu isbucni în râs, deoarece le-am înțeles îngrijorarea după buze. D. Colonel ju cam jenant, dar ca să-i treacă, mă apropiai de d-sa și-i repetai toată conversația ce o avusesc cu d-ra. D-sa ar fi crezut că suntem niște vrăjitori de vreme ce auzeam mai bine decât cu auzul întreg, și lotdeodată nu știa că eu sunt cunoscută Reginei, ceeace m'am ferit a-i spune. D. Colonel plecă să anunțe pe Suverană și imediat se întoarse și ne pofti la audiență. De astădată eram primită oficial, nu ca altă dată. În decursul audienței primind explicațiile noastre de cum va fi construită „Casa Tăcerii”, observai că Regina era palidă și țușea des, și cu toate acestea ne-asculta cu vădit interes, exprimându-și dorința-ca edificiul să cuprindă și o școală și că vom avea dela Ea tot sprijinul necesar ca să ne vedem opera îndeplinită cât mai curând. Dar în van ne fură speranțele noastre că exact la 2 săptămâni după audiență Ea căzu bolnavă.

Când însășișit o credeam restabilită, căci se întorcea în țară survenii de neașteptate vestea morții Ei.

Pregătiram o coroană de flori roșii și violete, desemnarăm membrii care să se încoloneze în cortegiul ca delegați ai unei Societăți Patronate de Defuncta Suverană, și când o aduseră pe Regină la Cotroceni și toți se pregăteau să defileze în fața scitului, eu nu voiam să-mi văd pe scumpa mea Regină moartă. Când în ziua înmormântării toți se duceau să urmeze cortegiul, eu eram la gară, voiam să trădesc pentru aceea zi Capitala, însă căci îmi făcea rău acest doliu violet, nu voiam să știu pe Regina moartă. Dar degeaba căutai refugiu, căci în graba care în loc să mă sui în trenul București—Cernăuți, luai pe cel de București—Constanța, care ca o ironie se oprî în gara Mogoșoaia, toată drapată în violet.

Și astfel fără să vreau asista la sosirea cortegiului în gară. De ce-am căutat să fug de aceea n'am scăpat. Trebuia să-mi iau rămas bun dela Regina Maria.

Silvia V. Dim. Leorda